

ที่ อต ๐๐๒๓.๔/ว ๑๒๘๘

ศาลากลางจังหวัดอุดรดิตถ์
ถนนประชานิมิตร อต ๕๓๐๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติการขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบเกี่ยวกับการขุดลอก การใช้แหล่งน้ำสาธารณะ และการใช้ที่สาธารณประโยชน์ ตามโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ และนายกเทศมนตรีเมืองอุดรดิตถ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๘๒๘ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๕
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทยว่า ได้พิจารณา และให้ความเห็นตามข้อหารือของจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับ กรณีการดำเนินการโครงการพัฒนาหรือจัดทำ บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการขุดลอกหรือการปรับปรุงพัฒนาที่ต้องกระทำ ลงในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกัน ประเภทแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์

จังหวัดอุดรดิตถ์พิจารณาแล้ว เห็นว่า ความเห็นของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเป็นประโยชน์ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ จึงขอแจ้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์ ญาณ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานกฎหมายระเบียบและเรื่องร้องทุกข์

โทร ๐ ๕๕๔๐ ๓๐๐๘ ต่อ ๑๔ โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๔๘๘๕

ผู้ประสานงาน นายถิรวิษฐ์ โสภาก ๐ ๘๓๐ ๑๕๐ ๒๘๑

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๘๒๘

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติการขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบเกี่ยวกับการขุดลอก การใช้แหล่งน้ำสาธารณะ และการใช้ที่สาธารณประโยชน์ ตามโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดเชียงราย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๑๔๔๑๙ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๖๔๒๐ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

๓. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๖/๗๒๖๙ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาและให้ความเห็นตามข้อหารือของจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับกรณี การดำเนินการโครงการพัฒนาหรือจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการขุดลอก หรือการปรับปรุงพัฒนาที่ต้องกระทำลงในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกัน ประเภทแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ และเห็นว่าความเห็นดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่จังหวัดในการพิจารณา ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ จึงขอส่งความเห็นกระทรวงมหาดไทยให้จังหวัดเพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณา ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป รายละเอียดปรากฏตาม QR - CODE ห้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ผู้ประสานงาน จีราวรรณ สุวรรณบัณฑิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๑๔๔๑๙

ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๑๔๖๑๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติการขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบเกี่ยวกับการขุดลอก การใช้แหล่งน้ำสาธารณะ และการใช้ที่สาธารณประโยชน์ ตามโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

อ้างถึง หนังสือจังหวัดเชียงราย ที่ ชร ๐๐๒๓.๔/๑๖๒๓๒ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๖๔๒๐ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๑/๓๗๖๙ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ จังหวัดเชียงรายขอหารือการดำเนินการโครงการพัฒนาหรือจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการขุดลอกหรือการปรับปรุงพัฒนาที่ต้องกระทำลงในพื้นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกัน ประเภทแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ อันได้แก่ ทางน้ำ ลำราง ห้วยหนอง คลอง บึง แหล่งน้ำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่รวมถึงน่านน้ำตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ยังมีแนวทางปฏิบัติที่เข้าใจคลาดเคลื่อนต้องมาขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบเกี่ยวกับการขุดลอก การใช้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ กับผู้ว่าราชการจังหวัดทั้งที่ไม่เข้าลักษณะที่จะต้องขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบตามกฎหมายหรือระเบียบที่ออกตามประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับหน่วยงานตรวจสอบได้ทักท้วงการขออนุญาตใช้และขุดลอกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีกิจกรรมตามโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดินโดยไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร และราษฎรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์ ได้ดีกว่าเดิมซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ การขุดลอกแหล่งน้ำเดิมที่ต้นเขิน การปรับปรุงถนนสาธารณะเดิมให้ใช้สัญจรได้ดียิ่งขึ้น เป็นต้น การดำเนินการตามโครงการดังกล่าว ไม่ต้องขออนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดิน ใช่หรือไม่ อย่างไร นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้ นายอำเภอมิหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันและสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ อีกทั้งการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินสาธารณประโยชน์ดังกล่าวเป็นอำนาจและหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินการ ปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดินสาธารณประโยชน์ให้ดีกว่าเดิมและสัญจรไปมาได้สะดวกยิ่งขึ้นก็ไม่ต้องขออนุญาต ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ทั้งนี้ เป็นไปตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักข้อความเข้าใจการดำเนินโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล

/๒. การดำเนิน ...

๒. การดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากไม่ประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือตีราคาเป็นค่าจ้างเอกชน และต้องเป็นกรณีที่ไม่นำวัสดุที่ได้จากการขุดลอกออกนอกพื้นที่การขุดลอกไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖ หรือไม่ อย่างไร นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อ ๖ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้ นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือตีราคาเป็นค่าจ้างเอกชน ให้เสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนั้น เมื่อขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากไม่ประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือตีราคาเป็นค่าจ้างเอกชนก็ไม่จำเป็นต้องขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. การดำเนินการตามโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ให้ดีขึ้นโดยยังคงสภาพการใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชนไว้คงเดิม ไม่ทำให้เสื่อมประโยชน์สาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น การขุดลอกแหล่งน้ำเดิมที่ตื้นเขินเป็นการทำหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันไม่ต้องขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หรือไม่ อย่างไร นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวมีลักษณะเดียวกันกับกรณีตามข้อ ๑ จึงไม่ต้องขออนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดิน ทั้งนี้ เป็นไปตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

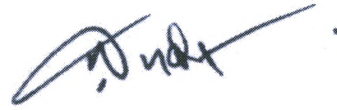
๔. สำหรับการทำฝายน้ำล้น การเจาะสะดือบ่อ การสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง การสร้างสะพานข้ามคลองส่งน้ำ ลำเหมือง คสล. เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันจึงต้องขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒๒ หรือไม่ อย่างไร นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ กำหนดให้ นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันและสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ โดยต้องพิจารณาจากประวัติความเป็นมาของที่ดินสาธารณประโยชน์ใช้ประโยชน์ร่วมกันว่ามีมาอย่างไร และวัตถุประสงค์ของการทำฝายน้ำล้น การเจาะสะดือบ่อ การสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง การสร้างสะพานข้ามคลองส่งน้ำ ลำเหมือง คสล. กล่าวคือ หากสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวมิได้ทำขึ้นเพื่อเปลี่ยนลักษณะการใช้ประโยชน์ร่วมกันและไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน แต่เป็นการทำให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันตามวัตถุประสงค์เดิมและใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินได้ดียิ่งขึ้นและเป็นการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่นตามมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงมิใช่การใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่หากสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว

ได้ทำขึ้นเพื่อเปลี่ยนลักษณะการใช้ประโยชน์ร่วมกันและกระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน โดยมีได้ทำเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันตามวัตถุประสงค์เดิม หรือได้ทำขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันไปเป็นอีกอย่างหนึ่ง แต่สถานะของที่ดินยังคงเป็นประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันเช่นเดิม การทำฝายน้ำล้น การเจาะสะดือบ่อ การสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง การสร้างสะพานข้ามคลองส่งน้ำ ลำเหมือง คลส. จึงต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อให้นายอำเภอและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดิน สาธารณประโยชน์สำหรับก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ และต้องดำเนินการ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ ร่วมกันจากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓ ทั้งนี้ เป็นไปตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
โทร./ โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๙๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน จีราวรรณ สุวรรณเป็นพิเช
โทร ๐๘ ๙๐๙๔ ๕๖๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

สำเนาหนังสือกรมที่ดิน

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๖๔๒๐

ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

กม

บันทึกข้อความ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 เลขรับ..... 15866
 วันที่ 25 ธ.ค. 2565
 เวลา.....

ส่วนราชการ กรมที่ดิน สำนักงานจัดการที่ดินของรัฐ โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๓๘ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖
 กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
 ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๖๕๖๐ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ เลขรับ..... ๒๒๗

เรื่อง...หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบเกี่ยวกับการขุดลอก การใช้แหล่งน้ำ สาธารณะ และการใช้ที่สาธารณประโยชน์ ตามโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๕๖๕

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

วิบูลย์ วัฒนวิกรม

ตามบันทึกกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๑๔๙๖๐ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๔ หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีจังหวัดเชียงรายมีหนังสือหารือกระทรวงมหาดไทยว่า ความเห็นของจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับการขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบเกี่ยวกับการขุดลอก การใช้แหล่งน้ำสาธารณะ และการใช้ที่สาธารณประโยชน์ ตามโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีกิจกรรมตามโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดิน โดยไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร และราษฎรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์ ได้ดีกว่าเดิม นั้น ย่อมอยู่ในอำนาจหน้าที่ของอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามนัยมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือเทศบาลตำบล ตามนัยมาตรา ๕๐, ๕๑ หรือเทศบาลเมือง ตามนัยมาตรา ๕๓, ๕๔ หรือเทศบาลนคร ตามนัยมาตรา ๕๖, ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ หรืออยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามนัยมาตรา ๖๗, ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ หากเป็นการดำเนินการตามโครงการลักษณะดังกล่าว เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ การขุดลอกแหล่งน้ำเดิมที่ดินเงิน การปรับปรุงถนนสาธารณะเดิมให้ใช้สัญจรได้ดียิ่งขึ้น จึงไม่ต้องขออนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งกรมที่ดินได้มีหนังสือแจ้งให้จังหวัดทุกจังหวัดทราบแล้วตามนัยหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการดำเนินโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล

๒. การขุดลอกแหล่งน้ำตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ มีเจตนารมณ์ให้นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด เฉพาะกรณีที่ประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการ หรือนำไปเป็นค่าจ้างเอกชนเท่านั้น ดังนั้น กรณีที่เป็นการขุดโดยมิได้นำเอากรวด หิน ดิน ทราย ไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ หรือเป็นค่าจ้างของเอกชน เช่น การนำดินที่ได้จากการขุดลอกถมไว้บริเวณคันคลองที่ทำการขุดลอก นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องเสนอ

/ขอความเห็น...

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
 เลขรับ..... 941
 วันที่ ๒๕ ธ.ค. ๒๕๖๕
 เวลา..... ๑๓.5๐ น.

กม ๕

ขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้ ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗๕
ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการ
เกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายณรงค์ สืบตระกูล)
ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

อนุมัติ
[Signature]
๒๕/๓/๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

สำเนาหนังสือกรมการปกครอง

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/๗๗๖๙

ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

บันทึกข้อความ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เลขรับ 16727

วันที่ 30 มี.ค. 2565

เวลา ๑๓.๓๓ น.

ส่วนราชการ กรมการปกครอง (สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น) โทร. ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๘ - ๑๕ ต่อ ๓๐๖

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/๓๗๖๙

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติการขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบเกี่ยวกับการขุดลอก การใช้แหล่งน้ำสาธารณะ และการใช้ที่สาธารณประโยชน์ ตามโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๗๒๖

วันที่ ๓๐ มี.ค. ๒๕๖๕

เวลา ๑๓.๓๓ น.

ตามที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหนังสือที่ มท ๐๘๐๔.๖/๑๕๕๖๑ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๔ ขอหารือเกี่ยวกับการขออนุญาตหรือขอความเห็นชอบในการขุดลอก การใช้แหล่งน้ำสาธารณะและการใช้ที่สาธารณประโยชน์ ตามโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๒ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น

กรมการปกครองขอเรียนว่า ตามประเด็นที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหารือ นั้น เป็นประเด็นเดียวกันกับที่กรมการปกครองเคยหารือกรมที่ดิน ซึ่งกรมที่ดินได้มีหนังสือตอบข้อหารือดังนี้

๑. การดำเนินโครงการจะต้องขออนุญาตประเภทใดหรือไม่ จะต้องสอบสวนประวัติความเป็นมาของที่ดินให้ชัดเจนว่าเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างไรมาก่อน หากวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดิน โดยไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน และให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินได้ดียิ่งขึ้น โดยมีได้เปลี่ยนลักษณะการใช้ประโยชน์ไปจากเดิม แม้จะมีการก่อสร้างหรือปลูกสร้างอาคารถาวรแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันตามวัตถุประสงค์เดิม สถานะของที่ดินยังคงเป็นประเภทผลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน การดำเนินโครงการไม่ต้องขออนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดิน เนื่องจากอยู่ในอำนาจหน้าที่ของอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๕๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

๒. หากการดำเนินโครงการมีลักษณะเป็นการแตกต่างไปจากการใช้ประโยชน์ร่วมกันเดิม และการดำเนินโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อนำที่ดินสาธารณประโยชน์สำหรับผลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งหมดความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างนั้นหรือที่ดินดังกล่าวไม่มีสภาพการใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป โดยนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาเพื่อให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง แต่สถานะของที่ดินยังคงเป็นประเภทผลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันเช่นเดิม เช่น การนำทำเลเลี้ยงสัตว์มาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะประโยชน์ เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป ซึ่งภายในบริเวณสวนสาธารณะประโยชน์นั้นอาจมีการก่อสร้างหรือปลูกสร้างอาคารถาวร และการก่อสร้างอาคารดังกล่าวก็โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน จะต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับผลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๕๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

W. Pichayaporn

(นายพิริยะ ฉันทดิลก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการปกครอง

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒

เลขรับ 949

วันที่ 30 มี.ค. ๒๕๖๕

เวลา 13.46 น.

กรมที่ดิน	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขรับที่ ๖๔๑	๑๑๘๑
วันที่ ๒๙ ก.ย. ๖๔	๒๘ ก.ย. ๒๕๖๔
เวลา	

กรมการปกครอง
เลขรับ ๖๕๐๕๔
วันที่ ๒๓ ก.ย. ๒๕๖๔
เวลา ๑๐.๐๙

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมที่ดิน สำนักจัดการที่ดินของรัฐ โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๓๘ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๕๑๐๖

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๖๖๗๖๘ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ทหารหรือการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

กรมการปกครอง
เลขรับ ๖๕๐๕๔
วันที่ ๒๗ ก.ย. ๒๕๖๔
เวลา

ตามที่กรมการปกครองมีบันทึก ที่ มท ๐๓๑๐.๑/๔๘๐๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ แจ้งว่าได้รับข้อหารือจากจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน การขออนุญาตตามมาตรา ๔ และการถอนสภาพที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักข้อ ความเข้าใจการดำเนินโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล ซึ่งข้อหารือดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ กรมที่ดิน จึงส่งข้อหารือมาเพื่อพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ และแจ้งผลให้กรมการปกครองทราบเพื่อแจ้งจังหวัด เชียงรายต่อไป นั้น

กรมที่ดินขอเรียนว่า ลักษณะการใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันตามข้อหารือดังกล่าว จังหวัดเชียงรายมิได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ โดยแสดงเหตุผลความจำเป็น กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ ตลอดจนรายละเอียดกิจกรรม การพิจารณา เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐต้องคำนึงถึงกิจกรรมโครงการและวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ รวมทั้ง ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ ว่าการขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อเป็นการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้ราษฎรใช้ ประโยชน์ร่วมกันได้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่ อย่างไร ราษฎรที่เคยใช้ประโยชน์จะสามารถเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ เหมือนเดิมหรือไม่ ดังนั้น การพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐโดยมีลักษณะการก่อสร้าง หรือปลูกสร้างอาคารถาวรตามข้อหารือดังกล่าวจะต้องพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. การดำเนินโครงการจะต้องขออนุญาตประเภทใดหรือไม่ จะต้องสอบสวนประวัติ ความเป็นมาของที่ดินให้ชัดเจนว่าเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างไรมาก่อน หากวัตถุประสงค์ ของโครงการเพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดิน โดยไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน และให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในที่ดินได้ดียิ่งขึ้น โดยมีได้เปลี่ยนลักษณะการใช้ประโยชน์ไปจากเดิม แม้จะมีการก่อสร้างหรือปลูกสร้างอาคารถาวรแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามวัตถุประสงค์เดิม สถานะของที่ดินยังคงเป็นประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน การดำเนินโครงการ ไม่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๔ ประมวลกฎหมายที่ดิน เนื่องจากอยู่ในอำนาจหน้าที่ของอำเภอหรือองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักข้อความเข้าใจการดำเนินโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล ข้อ ๑

๒. หากการดำเนินโครงการมีลักษณะเป็นการแตกต่างไปจากการใช้ประโยชน์ร่วมกันเดิม และการดำเนินโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อนำที่ดินสาธารณประโยชน์สำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งหมดความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างนั้นหรือที่ดินดังกล่าวไม่มีสภาพการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ต่อไป โดยนำไปปรับปรุง หรือพัฒนาเพื่อให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง

/แต่สถานะ...

แต่สถานะของที่ดินยังคงเป็นประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันเช่นเดิม เช่น การนำทำเลเลี้ยงสัตว์มาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะประโยชน์ เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป ซึ่งภายในบริเวณสวนสาธารณะประโยชน์นั้นอาจมีการก่อสร้างหรือปลูกสร้างอาคารถาวร และการก่อสร้างอาคารดังกล่าวก็โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน จะต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการดำเนินโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล ข้อ ๓

๓. กรณีแนวทางปฏิบัติตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการดำเนินโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล เป็นการวางแนวทางตามกรอบกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกำหนด จึงสามารถอนุโลมใช้เป็นแนวทางปฏิบัติได้ ไม่ว่าจะเป็นการขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตามโครงการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ ๕ ไร่) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ หรือไม่ก็ตาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายณรงค์ สืบตระกูล)
รองอธิบดี รักษาการในตำแหน่ง
ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการปกครอง สำนักบริหารการปกครองท้องที่ โทร. ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๘ - ๑๔ ต่อ ๓๐๘

ที่ มท ๐๓๑๐.๑/ ๕๕๐๓

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอรื้อการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน

ด้วยกรมการปกครองได้รับข้อหารือจากจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน การขออนุญาตตามมาตรา ๙ และการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๕๕๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการดำเนินโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อหารือดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกรมที่ดิน จึงขอส่งข้อหารือมาเพื่อพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ ผลเป็นประการใด โปรดแจ้งกรมการปกครองทราบ เพื่อจะได้แจ้งจังหวัดเชียงราย ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายศักดิ์ชัย แต่งชื่อ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

ส่วนราชการปกครองท้องถิ่น
1126
- 7 ค.ศ. 2561
สำนักงานบริหารการปกครองท้องถิ่น

384
11. ค.ศ. 61
กรมการปกครอง

กรมการปกครอง
93167
1357

ที่ ขร ๐๐๑๘.๑/๒๕๖๒๖

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่
ถนนแม่ฟ้าหลวง เชียงใหม่ ๕๗๑๐๘
- 7 ค.ศ. 2561
กรมการปกครอง

๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรื้อหรือการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน
เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๕๕๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

ด้วยปัจจุบันมีหน่วยงานราชการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อดำเนินโครงการต่าง ๆ โดยขออนุญาตฯ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗ ในการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อดำเนินโครงการต่าง ๆ โดยขออนุญาตฯ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗ มีโครงการซึ่งมีลักษณะก่อสร้าง หรือปลูกสร้างอาคารถาวร เช่น อาคารอเนกประสงค์, ลานกีฬาคอนกรีต, อาคารร้านค้า, อาคารโรงสูบน้ำ เป็นต้น

เพื่อให้การขอใช้ที่สาธารณประโยชน์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง จังหวัดเชียงใหม่จึงขอหารือมายังกรมการปกครอง ในการให้ความเห็นชอบการขอใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเภทพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗ ดังนี้

๑. หากโครงการฯ ดังกล่าว เป็นลักษณะเพื่อการใช้กิจกรรมตามโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดิน โดยไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร และราษฎรสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ได้ดีกว่าเดิม แต่มีลักษณะก่อสร้าง หรือปลูกสร้างอาคารถาวร เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน มิได้เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ในราชการ จะต้องดำเนินการขออนุญาตตาม มาตรา ๘ วรรคสอง (๑) ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๕๕๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล ข้อ ๔ หรือไม่ อย่างไร

/ ๒. หากโครงการฯ ...

๒. หากโครงการฯ ดังกล่าว เป็นลักษณะเพื่อการใช้กิจกรรมตามโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดิน โดยไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร และราษฎรสามารถ
ใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ได้ดีกว่าเดิม แต่มีลักษณะก่อสร้าง หรือปลูกสร้างอาคารถาวร เพื่อใช้
ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน และมีการใช้ประโยชน์เป็นการถาวร มิสามารถปรับพื้นที่กลับคืนสู่สภาพเดิมได้
การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจะต้องดำเนินการขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐได้คราวละไม่เกิน ๕ ปี
ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามหนังสือกรมที่ดิน
ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการดำเนินการ
ตามมาตราการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล ข้อ ๒ หรือไม่ อย่างไร

๓. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๙๔๖๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการดำเนินการตามมาตราการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล เป็นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ
วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ ที่ออกมาตรการเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ ๕ ล้าน) ซึ่งมีโครงการ
เกี่ยวกับการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์รวมอยู่ด้วย ดังนั้นหากโครงการอื่น ๆ ที่มีได้เป็นโครงการที่เกี่ยวข้อง
กับตำบลละ ๕ ล้าน แต่มีการขอเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ จะต้องถือหนังสือสั่งการดังกล่าว
เป็นแนวปฏิบัติประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗
แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๒๒ และระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับ
พลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๗ หรือไม่ อย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตอบข้อหรือเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประจัญ ปรัชญ์สกุล)
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร ๐-๕๓๑๕-๐๑๘๘

K. กุลวณิช

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๕๕๒๒

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

- เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจการดำเนินโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล
- เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
- อ้างถึง ๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓
๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓
๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดทำผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐
๔. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๓๑๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทบวงการเมืองหรือส่วนราชการขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อประโยชน์ในราชการ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ เห็นชอบและอนุมัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักดำเนินการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ ๕ ล้านบาท) ซึ่งมีโครงการเกี่ยวกับการเข้าใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์ร่วมอยู่ด้วย

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินโครงการตามมาตรการดังกล่าว บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เหมาะสม ถูกต้องตามกฎหมาย หันต่อการแก้ไขปัญหา จึงขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีกิจกรรมตามโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาที่ดินโดยไม่กระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร และราษฎรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์ได้ดีกว่าเดิม ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการตามโครงการลักษณะดังกล่าว ก็ไม่ต้องขออนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดินแต่ประการใด เนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ของอำเภอตามนัยมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือเทศบาลตำบลตามนัยมาตรา ๕๐, ๕๑ หรือเทศบาลเมืองตามนัยมาตรา ๕๓, ๕๔ หรือเทศบาลนครตามนัยมาตรา ๕๖, ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ หรืออยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามนัยมาตรา ๖๗, ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์ การขุดลอกแหล่งน้ำเดิมที่ต้นเขิน การปรับปรุงถนนสาธารณะเดิมให้ใช้สัญจรได้ดียิ่งขึ้น เป็นต้น

/๒. กรณีกิจกรรม...

๒. กรณีกิจกรรมตามโครงการเป็นการเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์โดยไม่มีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร และมีการใช้ประโยชน์ในลักษณะเป็นการชั่วคราว ไม่มีการก่อสร้างหรือปลูกสร้างอาคารถาวร เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จสามารถปรับพื้นที่กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวสามารถขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐได้คราวละไม่เกิน ๕ ปี ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาอนุญาตตามนัยคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๘

๓. กรณีกิจกรรมตามโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการแตกต่างไปจากการใช้ประโยชน์ร่วมกันเดิม เช่น การถมลำราง หรือคลองสาธารณะประโยชน์ที่ดินขึ้นให้เป็นทางสาธารณประโยชน์ หรือนำที่ทำเลเลี้ยงสัตว์มาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะประโยชน์ สามารถดำเนินการได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓

๔. กรณีกิจกรรมตามโครงการเป็นการใช้ประโยชน์ในที่ดินซึ่งมีลักษณะการก่อสร้างหรือปลูกสร้างอาคารถาวรจะต้องดำเนินการขออนุญาตสภาพที่ดิน ตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) โดยดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียนและการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งหากทบวงการเมืองมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐก่อนที่การดำเนินการถอนสภาพตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ดังกล่าวจะแล้วเสร็จ ก็สามารถยื่นคำขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นการชั่วคราวได้ ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย คำว่าที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๓๑๒ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๗

เนื่องจากเป็นโครงการเร่งด่วนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งต้องเร่งรัดดำเนินการเสนอรายละเอียดโครงการตามมาตรการดังกล่าว จึงขอให้สั่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดให้คำแนะนำและสนับสนุนการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว รวมทั้งหากมีกรณีที่ต้องมีการรังวัดที่ดิน ก็ขอให้เร่งรัดและสนับสนุนในการรังวัดที่ดินด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิรักษ์ ซื่อธานุวงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๑-๕๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๔๑๐๗